

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2024

Marking Scheme

Slovakian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

SLOVENSKÝ JAZYK

Hodnotiaca schéma

ČASŤ I

30 bodov

Text – Porozumenie a interpretácia

1. Vysvetlite vlastnými slovami výrazy: **(5 × 1 bod)**

- a) droga – *návyková látka, ktorá je najprv príjemná, ale po čase škodlivá pre človeka*
- b) monitorovať – *systematicky pozorovať, zbierať údaje*
- c) kyberšikana - *online obťažovanie, agresívne správanie, ponižovanie, urážky alebo hrozby najmä cez sociálne siete*
- d) spánkový dlh – *nedostatok spánku*
- e) diskomfort – *situácia, keď sa človek necíti dobre psychicky alebo fyzicky, príčinou môže byť napríklad stres, choroba*

2. **(5 bodov)**

Závislosť sa môže prejaviť nadmerným hraním počítačových hier, neschopnosťou odpútať sa od obrazovky, zanedbávaním pracovných povinností, domácich prác. Teenageri sa nevedia sústrediť, cítia sa nepríjemne, nemôžu spať, pociťujú úzkosť, nervozitu, nemajú záujem o realitu, radšej sa hrajú na mobile, ako trávia čas s rodinou alebo priateľmi, keď nemajú pripojenie na internet, sú podráždení.

3. **(5 bodov)**

Online svet, často nazývaný aj internetový svet alebo svetová sieť, je virtuálny priestor, kde sa uskutočňuje interakcia medzi ľuďmi, počítačmi a inými digitálnymi zariadeniami pomocou internetu. Tento svet zahŕňa rôzne platformy, ako sú webové stránky, sociálne siete, elektronická pošta, diskusné fóra, online obchody a ďalšie.

4. **(5 bodov)**

Rodičia majú najväčšiu zodpovednosť za regulovanie používania mobilu u svojich detí. Od útleho veku musia jasne stanoviť pravidlá, napríklad malé deti do troch rokov by nemali dostať do ruky mobil, neskôr by mali vidieť aj u svojich rodičov vzor, že mobil nie je hračka, ktorú majú zapnutú celé hodiny. Keď už budú mať deti mobil, môžu im rodičia nainštalovať detskú poistku.

Škola by tiež mala jasne určiť pravidlá, napríklad vypnutý mobil počas vyučovania. Ak to niekto poruší, zoberie sa mu mobil a dostane ho späť po vyučovaní.

5.

(5 bodov)

Nekontrolované používanie mobilov môže viesť k závislosti, ktorú voláme nomofóbia. Mobil je vlastne malý prenosný počítač, ktorý neslúži len na telefonovanie. Deti majú v mobile rôzne hry, môžu si ich sťahovať zadarmo z internetu, na trhu sa objavujú stále nové hry a aplikácie. Vďaka pripojeniu na internet teenageri sledujú rôzne zábavné videá. Mobil nosia stále so sebou na rozdiel od stolového počítača a kedykoľvek ho môžu použiť. Aj dostupná cena internetu vedie k neobmedzenému používaniu mobilu.

6.

(5 bodov)

Psychologička Eva Gajdošová upozorňuje na to, že každá závislosť kriví vnímanie, oberá človeka o schopnosť objektívne vnímať svet. Rovnako je to aj pri závislosti na mobilných telefónoch, ktorá je často spojená s nadmerným používaním sociálnych médií, ktoré môžu zvyšovať pocit neustáleho porovnávania sa s inými a vytvárať falošný obraz reality. Napríklad dievčatá sa porovnávajú s falošnými kráskami, ktoré sú upravené, vyretušované. Môže to u nich viesť k zníženému sebavedomiu, k depresiam, k anorexii.

Poznámka: V 1. a 2. časti budú pri hodnotení brané do úvahy nasledovné kritériá:

1. **Zrozumiteľnosť odpovedí** – kandidát porozumel otázkam a dokáže na ne odpovedať – 30 %
2. **Ucelenosť odpovede** – kandidát zvolil vhodné výrazy a tvorí svoju odpoveď požadovaným spôsobom – 30%
3. **Ovládanie jazyka** – kandidát preukázal dostatočné znalosti z jazyka, v ktorom je schopný sformulovať svoje myšlienky zrozumiteľne a ucelene – 30%
4. **Zručnosti** – gramatika, pravopis – 10%

ČASŤ II

30 bodov

Napíšte komentár (najmenej 100 slov) na tému:

„Ten, kto nie je schopný mobil odložiť, nie je schopný ho ani rozumne používať.“

- Obmedziť denný čas strávený na obrazovke pomocou aplikácií na správu času stráveného na obrazovke alebo pomocou zabudovaných funkcií na obmedzenie času stráveného na obrazovke.
- Používať smartfón na produktívne aktivity, ako je profesionálna komunikácia, plánovanie trás, riadenie úloh a kalendárov.
- Vyhnúť sa nadmernému používaniu sociálnych médií stanovením časových obmedzení na ich používanie a vyhýbaním sa súťaživému prechádzaniu obsahu.
- Vypnúť alebo nastaviť režim ticha počas jedál alebo iných interakcií s ľuďmi okolo nás.
- Chrániť súkromie použitím silných hesiel, aktivovaním možností ochrany osobných údajov a vyhýbaním sa zdieľaniu citlivých informácií online.
- Praktizovať mierumilovnosť pri hrách a online zábave a vyhnúť sa nadmernému tráveniu času hraním hier alebo sledovaním videí.
- Vypnúť alebo nastaviť režim lietania na smartfóne počas noci.
- Byť si vedomý(á) environmentálneho dopadu smartfónov a recyklovať alebo znovu používať staré zariadenia, keď je to možné.

ČASŤ III

40 bodov

Napíšte **esej** (asi 300 slov) na jednu z dvoch nasledovných tém:

1. téma:

Nech internet nie je jediným útočiskom pre deti.

alebo

2. téma:

**„Aj inteligentný vysávač môže byť bezpečnostné riziko.
Svet je zraniteľný a nebezpečný.“**

Marek Jílek (etický hacker)

